

במדניה משטרה איי-פירסום בנסיונות טרגיות

לפני למעלה כשנה, כאשר גאה בארץ גל ההתאבדות, מצאו ראשי המשטרה פיתרון מקורי לעצירת גל המתאבדים. הם כינסו את עורכי העיתונות היומית, הציעו להם הצעה, שהתקבלה מיד: לא לפרסם יותר בהבלטה על מיקרי ההתאבדות והנסיונות לאיבוד לדעת. כשאין מנוס מפירסום — יש לתאר את ההתאבדות כמות בנסיונות טראגיות, מבלי להזכיר את המילה המגונה התאבדות. באותה הזדמנות החליטו גם להפחית את מספר מקריהאונס, ולהודיע בעתונים על מקרים אל כעל מקריהתקיפה.

הנימוק לתכסיס בתיענה זה, היה פסי-כולוגי. המתאבדים, הסבירו הפסיכולוגים במ נועצו עורכי העיתונים, מושפעים מפיר-סומים על התאבדות. אלה שהיסטו, הוסי-רצו לעשות את הצעד הנועז בקוראם ידי-עה שאחרים הלכו בדרך זו.

בשעתו התקבלה החלטתם של המשטרה והעיתונות היומית, כאחילית ונלעגת. תקפו החלטה זו גורמים ציבוריים שונים — ובהם העולם הזה.

השבוע, כאשר פורסם הדו"ח על מקרי ההתאבדות והאונס בשנת 1960, השנה בה פירסמו העיתונים רק על מות בנסיונות טראגיות ומקריהתקיפה, הוכח עד כמה מחור-סרתיסוד היתה הטענה של מזדדי אסור הפירסום.

הרוב — דיכאון נפשי. אחוז העיני-רות המיניונית במדינה עלה ב-17.2 אחוז. לעומת 1258 מקרים ב-1959 בוצעו ב-1960 1475 מקרים של עבירות מין.

בעוד שב-1959 התאבדו 168 איש (מהם רק 54 נשים), גדל מספר המתאבדים ב-1960 והגיע ל-174 (מהם 81 נשים). מול 557 נסיונות ההתאבדות ב-1959, נעשו בשנה ש-באה אחריה 628 נסיונות ההתאבדות.

פירוט מחקריההתאבדות מוכיח שרוב המתאבדים (127) הם תושבי ערים, רובם נשואים, ורובם ביצעו את המעשה בשל מחלות-רוח או דיכאון נפשי.

האמצעי הפופולארי ביותר בין המתאב-דים ב-1960, היה דומה לזה של 1959: חומרי הרעל. 48 התאבדו בהרעלה, 43 ב-תליה, 31 בשריפה, 22 בקפיצה מגובה, 8 ביריה, 10 בטיבועה במים ו-4 בדקירה או חתך.

על עליה זו במספר המתאבדים והמנסים להתאבד, למרות אי-הפירסום, הגיב היומון הבוקר: "כנראה שהמתאבדים לא קוראים עתונים".

פיתוח מים בששון

היה זה היום שכל ממצאי חולם עליו — היום בו מכיר העולם כולו בממשות המי-צאתו ובהתועלתה. בדרך כלל מגיע רגע זה כשהממצאי כבר שוכן שלום בקיבור. אלכסנדר זרחין (64), הטכנולוג, יליד ברית-המועצות, אשר להמצאותיו לעגו כתרסר שנים בישראל, זכה לכך בחייו.

בטקס מפואר, שלמענו הוטסו אורחים רבים ברכבת אווירית, הונחה השבוע באילת אבן הפינה למיתקן נסיוני להפקת מים מתוקים ממי-הים, לפי המצאתו (העולם הזה 984). אמר זרחין, נמוך הקומה, ששיערו האי-פור כאילו הכספי לכבוד המאורע: "קיימים שלושה שלבים בחיי כל מציאה: תחילה סר-ענים שהוא מטורף והמצאתו טירוף. אחר-כך אומרים שאין כל תועלת במעשה-ידי. ולב-סוף אומרים: הרי זה כליכך פשוט — איזו המצאה יש כאן?"

זרחין הגיע השבוע לשלב השלישי. הוא לא היה הראשון שהמציא שיטה להמתקת מי-ים. כבר כיום קיימים ברחבי העולם 65 מיתקני התפלה בעולה או בשלבי הכנה. תפוקתם הכוללת תעלה למיליון מטר מעוקב מים ליום. (250 מיליון גאלונים).

הצרה היחידה היא, שהמים שמפיקים מת-קנים אלה הם קרים מאוד. השיטה הנולה ביותר בעולם, מאפשרת התפלת מים במי-חיר דולאר ו-75 סנט לאלף גאלונים. לשם השוואה בלבד: מחיר המים שמספקת חברת מקורות בישראל הוא 20 אגורות לאלף גאלונים, בממוצע ארצי.

גדולתה של שיטת זרחין היא בהתליך המאפשר ייצור זול של מי-ים מתוקים. (המסך בעמוד 10)

• 20 מהם באזור המזרח התיכון.

בעזרת חיפושים ומעצד שרירותי ביקשו פרנ-הבולשט

כעבור שעהיים סימו את סריקתם, מבלי למצוא את המיסמכים שחיפשו. או ביקשו מכהן שיתלחה אליהם, אל מטה המחוז. "השתדל לחזור מוקדם", ביקשה ממנו אש-תו בהיפרדו ממנה, "שלא תאחר לסדר".

★ ★ ★

גם מלכות-המים

משרדי המערכת התנהלו, אותו זמן, מחזה מקביל. חוליית אנשי ה-מדור המרכזי לבילוש ועיקוב, בפיקודו של הקצין עמרם שרביט (שרעבי), הממונה על מפלג הסמים המשכרים במדור המרכזי, ר-הממשש כאי-שקשר בין המשטרה לבין ה-שב. המתינה החל משעות הבוקר המוק-דמות בפתח המערכת.

כשהגיע ראשון העובדים למערכת, שלף שרביט צו חיפוש, הודיע כי הוא רוצה לע-רוך חיפוש במקום. מאחר שכל אחד מעובדי המערכת שומר את נירוותיו בשולחנה, הת-בקש הקצין להמתין עד שיבואו שאר עובדי המערכת. כיו שהחיפוש בשולחנותיהם ייע-רך בנוכחותם.

סיישן צהוב זהר בערב חג הפסח מצפון תלאביב ליפו. המכונית נעצרה ליד שער בית הכלא הגדול, על שפת הים, ומתוכה יצאו שני אנשים. אחד מהם היה בלש. הוא צילצל בפעמון הכלא ושער ה-ברזל נפתח בחריקה. "יש לי עציר בשביל-כמ", הודיע הבלש לשוטר שפתח את השער. השוטר הרים את גבותיו בתמהון. "בערב גדול?"

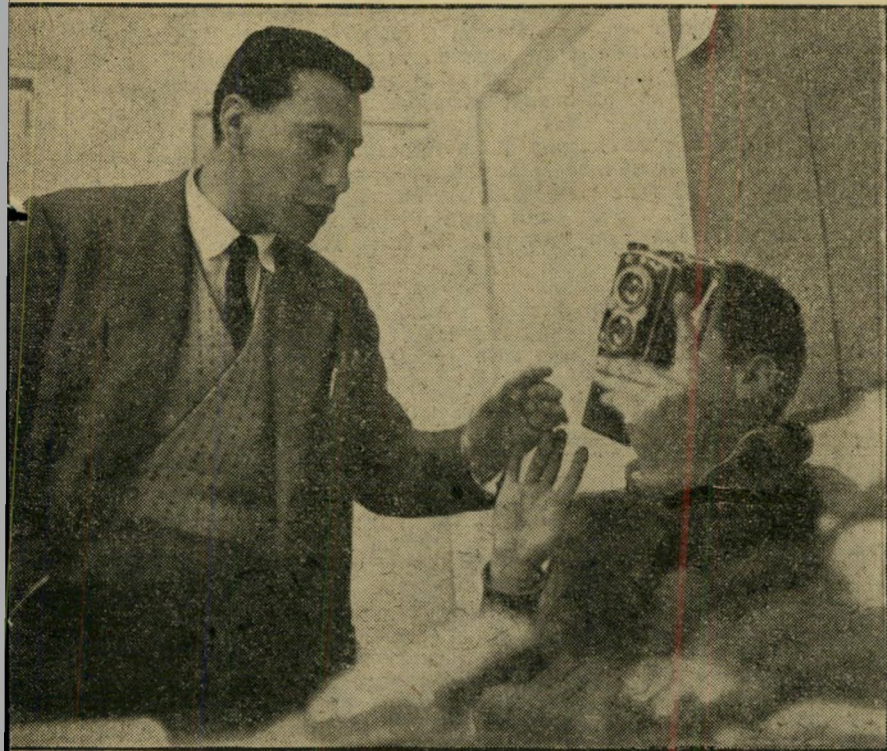
העציר היה שלום כהן, ראש מערכת העולם הזה.

★ ★ ★

נקמתו של עמוס

מה הביאו לשם? לכאורה: חשדה של המשטרה כי מסמך שפורסם ב-העולם הזה היה גנוב. אבל טענה פורמאלי-ת זו רק שימשה מסחה לפעולת-נקם מצד עמוס בן-גוריון וקציניו נגד העתון, שחשף את תעלוליהם ובויונותיהם במשך שנים. מי-אחורי טענה זו הסתתרו עוד שתי כוחות בלתי-מוצהרות:

● להכריח את ראש מערכת העולם הזה לגלות את מקורות האינפורמציה שיש לעתון

"אל תצלם!"

קורא המפקח שרביט בענם לעבר כתב העולם הזה, שניסה לצלמו. הוא לא הרגיש כי אותה טעה עצמה צולם על-ידי כתב אחר. שרביט איים להאשים את הכתבים ב-הפרעה לשוטרי בתפקיד, להחרים המצלמות.

בשעה 9.30 החלו ששת הבלשים לחפש בניירות המערכת. הם עברו משולחן ל-שולחן, מארון לארון, הוציאו את כל הנני-רות ובדקו אותם באופן קפדני ביותר. ב-תיקים, שהכלו מיסמכים והתכתבויות ב-קשר לחומר מערכתי, קראו הבלשים כימעט כל מלה; אולם הם לא דילגו אף על ארי-כיון מלכות-המים. בארכיון זה שמורים פרי-טיהן ותמונותיהם של כל אלה שהיו מועמ-דות למלכת-המים. השוטרים בדקו גם אותן באופן יסודי.

מלבד החיפוש שמרו הבלשים על כל אחד מאנשי המערכת שמירה אישית. כל שיחות-הטלפון נערכו בנוכחותם. הם הזהירו לא להזכיר כי במערכת נערך חיפוש. על אנשי המערכת נאסרה היציאה מן הבניין; וכאשר רצה אחד העובדים לצאת לקיוסק סמוך לקנות סיגריות, נערך חיפוש מודקדק ב-כיסיו, והוא יצא לקיוסק בלחית שוטר.

למרות השמירה הקפדנית, הצליח אחד מעובדי המערכת להעביר החוצה את הידיעה כי במקום נערך חיפוש — ותוך דקות מס-פר הגיע למקום כתב סוכנות הידיעות עתי-ם, זיוי שורר. כאשר עמד לצאת, אסרו

בתוככי "הצמרת הבטחונית" של שמעון פרס ושותפיו;

● לערוך חיפוש מודקדק במערכת העו-לם הזה ובביתו של כהן, כדי לחפש מי-ס מכים סודיים של העתון, בין השאר כדאי להזכיר, כי במאמרו "התיק הסודי" (העו-לם הזה 1225) הודיע עורך העולם הזה שיש ברשות מערכת זאת מיסמכים מלאים, המבהירים את מיסתוריו פרשת לבון. מכל מקום, ההודעה הראשונה שקיבלו אנשי העולם הזה כי המשטרה גוייסה נג-דם היתה ביום ששי בבוקר. בדיוק ערב החג. בשעה 9.30 התדפקו שתי חוליות משטרה על דלת מערכת העולם הזה בתל-אביב ועל דלת ביתו של שלום כהן, מחוז לעיר. "אני הסמל. פרסבורגר ממטה מחוז תל-אביב", הודיע לשלום כהן ראש החוליה שבאה אליו. שלושת האנשים הציגו את תעודותיהם המשטריות וצו-חיפוש, חתום בידי שופט-שלום.

הבלשים ערכו חיפוש מודקדק בכל ה-בית, הוציאו ספר אחרי ספר מארון הספ-רים. "אולי תאמרו לי מה אתם מחפשים ואוכל לחסוך לכם מאמץ", הציע שלום כהן. אך הבלשים שמרו את מבוקסם בסוד.